

КЛАССТЫК СААТТЫ ӨТКӨРҮҮНҮН ФОРМАЛАРЫ

Класстан тышкаркы тарбиялык иштердин формаларынын негизгилеринин бири болуп класстык саат эсептелип келген жана ал кала берет. Бул мезгилде жамаат эмне менен алектенерин окуучулар менен класс жетекчи чечет.

Бирок азыркы учурда класс жетекчи класстык сааттарды өткөрүүгө милдеттүү эмес, ошондуктан алардын зарылдыгы тууралуу суроо туулат.

Эгерде класстык саат кожо көрсүн үчүн өткөрүлсө, анда окуучулардын да, өзүнүн да да убактысын үнөмдөгөнү пайдалуураак болот.

Эгерде класс жетекчи класстык саатты өткөрүүгө формалдуу эмес мамиле жасаса, анда тарбиялык иштин мындай формасынын максатын аныктоодон баштоо керек.

Класстык саат класс жетекчинин окуучулар менен болгон карым-катышынын түз формасы болуп саналат.

Класстык сааттардын бир нече түрлөрү бар: класстык жыйналыш, тарбиялык саат (класс жетекчинин сааты), экскурсия же тематикалык лекция формасында. Мындай иш-чаралар класс жетекчи жана окуучулар тарабынан пландаштырылат. Ошондой эле шашылыш класстык жыйналыш же тигил же бул себептер менен класстык сааттын формасы башка формага өзгөртүү болушу мүмкүн экендигин эсепке алуу керек.

Класс жетекчинин сааты (класстык саат) - бул класстагы тарбиялык иштин формасы, мында окуучулар атайын уюштурулган, курчап турган дүйнөгө болгон мамилелер системасын окуучуларда калыптандырууну өбөлгөлөөчү ишмердүүлүккө катышат.

Класстык саат агартуучу, багыт берүүчү, багыттоочу жана калыптандыруучу функцияларды аткарат.

Агартуучу функциянын маңызы окуучуларда окуу программаларында чагылдырылбаган билимдер алкагын кеңейтүүдө турат. Бул билимдер өзүнө шаарда (райондо), өлкөдө жана чет өлкөлөрдө болуп жаткан окуялар жөнүндө маалыматты камтышы мүмкүн. Ар кандай көрүнүш же окуя талкуунун объектиси болушу мүмкүн.

Багыт берүүчү функция курчап турган дүйнөгө болгон белгилүү бир мамилени калыптандырууга жана материалдык жана руханий баалуулуктардын иерархиясын иштеп чыгууга өбөлгө түзөт, курчап турган дүйнөдө болуп жаткан окуяларды баалоого жардам берет.

Агартуучу жана багыт берүүчү функциялар өз ара тыгыз байланышкан, себеби окуучуларга бейтааныш болгон көрүнүштөрдү баалоону үйрөтүү мүмкүн эмес. Бирок кээде класстык саат багыт берүүчү функцияны гана аткарып калышы ыктымал (маселен, кеңири белгилүү болгон окуяны талкуулоодо).

Багыттоочу функция тигил же бул окуяны талкуулоону окуучулардын реалдуу тажрыйбасынын алкагына которуу милдетин аркалайт.

Жогоруда көрсөтүлгөн бардык функцияларды *калыптандыруучу функция* реализациялайт, ал окуучулардын кылык-жоруктары жана өздөрү тууралуу ойлонуу жана баалоо көндүмдөрүн калыптандырат, диалог жүргүзүү жана оюн айтуу, өз пикирин коргоо билгичтигин иштеп чыгууга жардам берет.

Класстык сааттын формалары эң эле ар түрдүү болушу мүмкүн. Аны тандоо жамааттын өнүгүү деңгээлине, класстын өзгөчөлүктөрүнө, балдардын курак жаш өзгөчөлүгүнө жараша болот.

Класстык сааттын төмөндөгү формаларын бөлүп көрсөтөбүз:

- аңгемелешүү (этикалык, адептик);
- диспут;
- кызыктуу адамдар менен жолугушуу;
- билимдердин түрдүү тармагы боюнча викториналар;
- дискуссия (эркин мүнөздө же белгилүү бир темага);
- шайырлар жана тапкычтар клубу;
- интерактивдүү оюн;
- оюн-саякат;
- театралдык премьералар;
- тренинг;
- окурмандар конференциясы.